

C O R T S V A L E N C I A N E S

A LA MESA DE LES CORTS

Juan I. Ponce Guardiola, portaveu adjunt del grup parlamentari Compromís d'acord amb allò disposat en els articles 160 i següents del RC, presenta la següent **Proposició No de Llei** de tramitació ordinària.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El 7 d'agost de 2013 es va publicar en el BOE l'anunci de l'obertura del període de sis mesos de consulta pública del Projecte de Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer, amb la documentació corresponent accessible a través de la plana web de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer. Aquesta consulta pública s'emmarca dins del procés d'elaboració d'implementació de la Directiva Marc de l'Aigua, que estableix els objectius, principis i marc de planificació de la política europea en matèria d'aigües. Aquesta norma estableix que el objectiu a assolir per la política de l'aigua en tots els Estats membre de la Unió Europea és la protecció de les masses d'aigua superficials i subterrànies europees que, entre d'altres, previnga tot deteriorament addicional i protegisca i millore el estat dels ecosistemes aquàtics i, respecte a les seues necessitats d'aigua, dels ecosistemes terrestres i zones humides directament dependents dels ecosistemes aquàtics, així com, que promoga un ús sostenible de l'aigua basat en la protecció a llarg termini dels recursos hídrics disponibles.

Per assolir aquests objectius la Directiva estableix un calendari vinculant de consecució dels objectius de bon estat de les masses d'aigua (com a molt tard, 2015) i d'elaboració del pla de gestió de conca fluvial, anomenat a Espanya Pla Hidrològic de Demarcació Hidrogràfica, segons el qual el Pla Hidrològic hauria

C O R T S V A L E N C I A N E S

d'haver estat en vigor en desembre de 2009, amb un horitzó de vigència de 6 anys, fins desembre de 2015. En el cas de la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer, el procés d'elaboració d'aquest pla s'ha dilatat en el temps, incomplint els terminis establerts.

Per tant, l'esborrany de Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer, actualment sota consulta pública, ha de respectar els principis i objectius establerts per la Directiva Marc de l'Aigua.

L'anàlisi de la documentació sotmesa a consulta pública fonamenta la conclusió que el Pla proposat no aborda adequadament ni proposa mesures efectives per revertir l'estat de deteriorament dels ecosistemes aquàtics i masses d'aigua que afecten a la conca hidrogràfica del Xúquer, producte de la sobreexplotació quantitativa i qualitativa de les seues masses d'aigua superficials i subterrànies. Més be al contrari, aprofundeix en la sobre-assignació de drets privatis d'ús d'aigua molt per damunt dels recursos hídrics disponibles, en l'aplicació incorrecta dels principis de recuperació dels costos dels serveis de l'aigua i "qui contamina, paga", i en l'absència de mesures efectives per recuperar la salut dels ecosistemes fluvials i masses d'aigua de les quals depenen i per protegir els usos comuns d'aquests, marcant una línia continuista amb el Pla Hidrològic de Conca de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer aprovat en 1998, sota llur cobertura en alguns casos s'han atorgat drets d'ús d'aigua que multipliquen varies vegades els recursos disponibles, generant conflictes socials i territorials importants.

A continuació s'assenyalen un conjunt de temes clau insatisfactòriament resolts en la proposta de Pla.

SOBREEXPLOTACIÓ DE LA MASSA D'AIGUA SUBTERRÀNIA "MANXA ORIENTAL"

En règim natural aquesta massa d'aigua aportava un cabal base estimat entre 320 i 400 hm³/any a la conca mitjana del Xúquer, al seu pas per la província d'Albacete. La forta expansió del regadiu –fins arribar a les 100.000 ha- en aquesta zona que es materialitzà entre mitjans de la dècada de 1980 i finals de la dècada de 1990, va estar basada en l'explotació intensiva de les aigües subterrànies d'aquest aqüífer. Com a conseqüència, es va perdre (i en algunes zones, invertir) la relació aqüífer-riu i el riu Xúquer ha perdut, des d'aleshores, una part substancial del seu cabal base, aproximadament el 20% de la seua aportació anual.

Cal recordar que, en paral·lel amb l'elaboració d'aquest nou Pla, la Confederació Hidrogràfica del Xúquer ha reconegut drets d'ús d'aigües subterrànies d'aquest aqüífer per a regadiu per un volum de 465 hm³/any, amb la cobertura del Pla Hidrològic de 1998.

Malgrat que la documentació tècnica de la proposta de Pla qualifica aquesta massa d'aigua com en mal estat quantitatiu –per descens continuat dels nivells piezomètrics i per extraccions superiors als seus recursos disponibles-, la Normativa del Pla proposat assigna als regadius un volum d'aigua subterrània de 320 hm³/any que abans de 2027 hauran de reduir-se a 260 hm³/any –condicionat a l'existència de recursos externs-, però que fins eixa data estan significativament per damunt dels recursos disponibles en règim alterat, estimats en 261 hm³/any, que ja està sobreestimat respecte al recurs disponible en règim natural. D'aquesta manera es perpetua el deteriorament dels nivells piezomètrics i no sols la sobreexplotació d'aquest aqüífer sinó també del propi riu Xúquer així com de desenes de fonts i ullals, que no recuperaran les aportacions subterrànies naturals.

Per altra banda, es consoliden com a assignació 80 hm³/any d'aigües superficials del riu Xúquer des de l'embassament d'Alarcó per substituir bombeigs per a regadiu dependents d'aigües subterrànies d'aquest aquífer, el que suposa una detracció de 80 hm³/any addicional a la pèrdua de cabal base per la desconnexió de l'aquífer i del riu, dalt explicada.

A més a més, s'estableix una reserva d'aigua superficial del Xúquer per 65 hm³/any per portar a terme una substitució addicional de bombeigs, subjecta a la disponibilitat de nous recursos (interns o externs).

El Pla proposat aplica una excepció de pròrroga del termini per aconseguir el bon estat quantitatiu d'aquesta massa d'aigua i l'ajorna fins l'any 2027. El bon estat quantitatiu implica la recuperació dels nivells piezomètrics i de la connexió natural riu-aquífer, així com unes extraccions per sota els recursos disponibles. Les mesures proposades, explicades en els paràgrafs anteriors, són incompatibles amb la consecució de dit objectiu, encara i tot, al 2027.

IMPLEMENTACIÓ INCOMPLETA DELS RÈGIMS DE CABALS ECOLÒGICS ALS RIUS I INSUFICIÈNCIA DELS CABALS MÍNIMS PROPOSATS.

Segons la Llei d'Aigües, els cabals ecològics són aquells que mantenen com a mínim la vida piscícola que de manera natural habitaria o pugues habitar en el riu, així com la seua vegetació de ribera. El Reglament de Planificació Hidrològica detalla que el règim de cabals ecològics s'establirà de manera que permeta mantenir de forma sostenible la funcionalitat i estructura dels ecosistemes aquàtics i dels ecosistemes terrestres associats, contribuint a assolir el bon estat o potencial ecològic en rius o aigües de transició. La Instrucció de Planificació Hidrològica, que desenvolupa aquest reglament, estableix que el règim de cabals ecològics a les masses d'aigua fluvials haurà d'incloure, al menys, els següents

components: cabals mínims que hauran de ser superats per mantenir la diversitat i hàbitats d'espècies autòctones i la seua connectivitat; cabals màxims que no han de ser superats en la gestió ordinària de les infraestructures per limitar els cabals circulants i protegir a les espècies autòctones vulnerables; distribució temporal dels cabals mínims i màxims per garantir la variabilitat temporal del règim de cabals ecològics; cabals de crecuda per garantir el funcionament dels processos ecològics, físico-químics, geomorfològics i hidrològics naturals; i, taxa de canvi, per evitar els efectes ecològics negatius d'una variació brusca dels cabals.

A més a més, la Llei d'Aigües estableix que els cabals ecològics són restriccions prèvies al sistema d'explotació, és a dir, han de descomptar-se dels recursos existents abans de realitzar les assignacions i reserves per als usos privatis de l'aigua.

En el cas de la proposta de Pla de la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer, sols s'estableixen els cabals mínims i sols en 36 punts de la xarxa fluvial de la Demarcació, que compta amb més de 300 masses d'aigua tipus riu (trams fluvials), i en 8 d'eixos 36 punts, la seua implantació s'ajorna a l'any 2021.

Per altra banda, els cabals mínims proposats en el cas de la conca del Xúquer són clarament insuficients, ja que en la majoria dels casos a penes permeten garantir un 30% de l'hàbitat potencialment útil per determinades espècies autòctones de peixos i estan sistemàticament per sota dels cabals naturals mínims absoluts dels rius en els últims 30 anys. A més a més, en casos com l'establert al Xúquer aigües avall d'Antella $-1,8 \text{ m}^3/\text{s}$ - no garanteix la connectivitat longitudinal en eixe tram. El cabal establert aigües avall de l'Assut de Cullera $-1,5 \text{ m}^3/\text{s}$ - és inferior al 3% de la aportació mitjana natural del riu en els últims 30 anys. I l'exigu cabal establert aigües avall de l'Assut de la Marquesa $-0,5 \text{ m}^3/\text{s}$ - condemna a la degradació irreversible l'estuari del Xúquer. En altres rius més petits, com l'Albaida o el Magre, els cabals mínims –a banda de ser ínfims, $0,2 \text{ m}^3/\text{s}$ - sols s'estableixen a peu

d'infraestructures de regulació, normalment situades a les seues conques altes, sense establir cabals mínims en les parts mitjanes o baixes d'aquests rius, pel que continuaran assecant-se en determinades èpoques de l'any.

La manca d'avaluació de l'estat de les espècies piscícoles per tal de determinar l'estat ecològic de les masses d'aigua, juntament amb la aplicació incompleta del règim de cabals ecològics i l'escassa ambició ambiental dels cabals mínims proposats, apunta a la ineficàcia dels cabals ecològics proposats per tal de contribuir a assolir el bon estat o potencial ecològic dels rius en la conca fluvial del Xúquer, en contra d'allò establert en el Reglament de Planificació Hidrològica.

L'ALBUFERA DE VALÈNCIA: INDEFINICIÓ D'OBJECTIUS I INSUFICIÈNCIA DE RECURSOS, EN QUANTITAT I EN QUALITAT.

L'Albufera de València és la zona humida emblemàtica dels valencians i la segona més extensa del litoral mediterrani peninsular. Es tracta d'un ecosistema aquàtic protegit per la legislació autonòmica, europea i internacional que constitueix no sols un patrimoni natural sinó també un cultural, històric i socio-econòmic configurat al llarg de segles, i que des de fa 40 anys es troba en una situació de crisi ambiental i deteriorament ecològic.

La Directiva Marc de l'Aigua, juntament amb les Directives europees de protecció d'hàbitats i d'aus, és una oportunitat per recuperar la seua salut ecològica i la seua revalorització social, cultural, recreativa i estètica. Aquest ecosistema compta amb els màxims nivells jurídics de protecció ambiental, i per tant, l'objectiu de cara a la política de l'aigua hauria de ser, abans que tot, contribuir a garantir la consecució d'unes condicions favorables per a la conservació dels hàbitats i espècies que caracteritzen aquest ecosistema únic. En el context de l'aplicació de la Directiva Marc de l'Aigua al cas de l'Albufera de València, el llac està designat com a massa d'aigua molt modificada, ja que els nivells i cabals que fan de l'Albufera un llac

somer d'aigua dolça no respon a les condicions naturals sinó a la coevolució d'aquest ecosistema amb els usos del territori circumdant i del propi llac per part dels essers humans des de fa segles. Per tant, l'objectiu a assolir en aplicació de la Directiva Marc de l'Aigua és el del bon potencial ecològic, és a dir, les condicions d'estat ecològic adaptades que desenvolupen el màxim potencial ecològic de l'ecosistema modificat. Malgrat les figures de protecció ambiental d'aquesta massa d'aigua i els requisits de la pròpia Directiva Marc de l'Aigua, la proposta de Pla presentada opta per ni tan sols abordar quin hauria de ser l'objectiu de qualitat ecològica i química d'aquest ecosistema, posposant eixa definició a 2021 o 2027, impedit i dilatant fins l'any 2027 la presa de les mesures necessàries per revertir el greu estat d'eutrofització i degradació que pateix des de fa dècades aquest ecosistema. I tot això malgrat que des de fa al menys 10 anys existeixen estudis científics i informes d'experts, molts d'ells finançats amb diners públics per l'administració hidràulica, que caracteritzen el potencial ecològic que s'hauria d'assolir per garantir la salut d'aquest ecosistema.

Un element central per a la recuperació d'aquest ecosistema és la gestió de l'aigua: els volums d'aigua i la qualitat d'eixa aigua. Des de fa més d'una dècada els científics han conclòs que l'element estratègic que condiciona l'eutrofització del llac i la pèrdua de la biodiversitat aquàtica és l'elevada concentració de fòsfor de les aigües del llac, resultants de les elevades concentracions de fòsfor de bona part de les aigües que arriben al llac: aigües residuals urbanes (domèstiques, industrials i pluvials) sense depurar i aigües residuals urbanes depurades –que inclús comptant amb tractament terciari i concentracions de fòsfor molt inferiors als umbrals màxims requerits per la legislació vigent, encara són massa altes per no generar eutrofització en el llac de l'Albufera.

En el Informe remés per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer a la Comissió Europea, de data 29 de desembre de 2004, clarament s'especificava que per tal aconseguir unes condicions mínimes per revertir l'actual situació

d'hipereutrofització del llac de l'Albufera era necessari l'eliminació total de qualsevol abocament incontrolat d'aigües residuals urbanes així com l'eliminació de l'aportació directa d'aigües residuals urbanes depurades amb tractament terciari, i garantir una aportació mínima de 253 hm³/any d'aigua sense fòsfor, com la provinent dels ullals d'aigües subterrànies, els retorns de rec dels regadius tradicionals del Xúquer i Túria i d'aportacions directes d'aigües del Xúquer i del Túria. Malgrat conèixer-se tota aquesta informació, la Confederació Hidrogràfica del Xúquer sols contempla uns cabals mínims per l'Albufera de 167 hm³/any, sense especificar ni garantir la qualitat requerida (absència de fòsfor) de dites aportacions. Aquesta mesura és clarament insuficient tant quantitativament com qualitativament, i de fet no serveix per garantir que s'evitaran deterioraments addicionals en l'estat ecològic en el llac de l'Albufera, ja que eixos volums són equivalents als que varen arribar a l'Albufera durant l'any més sever de sequera dels últims 30 anys.

ABASTIMENTS D'AIGUA POTABLE A LA RIBERA I MAL ESTAT QUÍMIC DE LES MASSES D'AIGUA SUBTERRÀNIA UTILITZADES PER A LA SEUA PRODUCCIÓ

La contaminació creixent de les masses d'aigua subterrània per nitrats procedents de l'agricultura és un fenomen que des de mitjans de la dècada de 1980 està afectant als aqüífers de les principals zones d'agricultura intensiva de la demarcació. Aquest fet es troba estudiat i documentat per al cas de l'aqüífer de la Plana Sud de València des de principis de la dècada de 1990. El Pla Hidrològic de 1998 ho reconeixia, encara que no contemplava cap mena de mesura per prevenir, controlar o evitar dit deteriorament de la qualitat dels recursos hídrics subterranis dels quals depenia i depèn l'aprovisionament d'aigua de boca de centenars de milers de persones, en desenes de pobles valencians. Tampoc les autoritats competents en matèria d'agricultura i ordenació del territori no han actuat amb eficàcia per evitar aquesta contaminació difusa.

L'estratègia davant el deteriorament de les fons de subministrament tradicional d'aigua per a la població ha estat la seua substitució per fons alternatives, sense atacar les causes de dit deteriorament. Així, en el cas dels abastiments de les comarques de la Ribera Alta i Baixa del Xúquer primer s'apostà per un fallit projecte de substitució amb aigües subterrànies a través d'una bateria de pous en La Garrofera. Vista la inviabilitat d'aquesta infraestructura, posterior a la seua construcció, la substitució es plantejà amb aigües superficials del Xúquer, des de l'embassament de Tous, i la construcció d'una potabilitzadora amb capacitat de tractament de 31,5 hm³/any. El Pla Hidrològic de 1998 contemplava la possibilitat de permuta d'aigua entre usuaris d'abastiment amb aigües subterranis i usuaris de regadiu amb aigües superficials del Xúquer, si la qualitat de les primeres continuava empitjorant. El Pla també senyalava que el cost de l'operació hauria de ser sufragat pels usuaris d'abastiment –els teòrics beneficiaris d'aquesta operació. L'actual proposta de Pla consolida aquesta privatització de facto dels recursos hídrics que comporta l'aplicació incorrecta del principi de recuperació dels costos de l'aigua, ja que són els usuaris perjudicats per la contaminació de les aigües – que ells no han produït- els que han de pagar per recuperar la qualitat de l'aigua que utilitzen. En lloc d'aplicar el principi de “qui contamina, paga”, com exigeix la Directiva Marc de l'Aigua i la Llei d'Aigües, l'administració hidràulica utilitza el criteri contrari: qui pateix la contaminació, paga.

A més a més, la proposta de Pla contempla una assignació per permuta amb els regants sols per un volum de 10 hm³/any, front un ús anual estimat en 22,5 hm³/any en els 13 pobles afectats, el que implica que els habitants de la Ribera no rebran l'agua de la millor qualitat disponible –actualment, les aigües del Xúquer a Tous, que en bona part s'envien a València i àrea metropolitana, Sagunt i Camp de Morvedre- sinó que hauran de mesclar-la amb aigües subterrànies contaminades, no sols per nitrats sinó també per substàncies tòxiques i perilloses procedents de pesticides, que ja es varen detectar en diversos pobles de la

Ribera. Això implica la necessitat de tractaments de potabilització addicionals que encareix el rebut de l'aigua potable i va contra dels requeriments de protecció de les fons d'abastiment humà i assignació de la millor aigua disponible a aquest ús per tal de minimitzar els tractaments de potabilització, establerts per la Directiva Marc de l'Aigua.

La proposta de Pla inclou també altres 21'5 hm³/any com a reserva per als abastiments de la Ribera, però condicionats a la disponibilitat de nous recursos el que, en les circumstàncies actuals, suposa més una reserva virtual que real, ja que difícilment es podrà fer efectiva o es farà dependre de transvasament d'altres demarcacions, amb els conflictes que això comporta.

Aquesta pretesa "solució" discrimina clarament els abastiments de la Ribera respecte dels de València, Albacete i Sagunt, que compten amb assignacions directes d'aigües del Xúquer. Es dona la paradoxa que València i la seua àrea metropolitana aconsegueixen 31'5 hm³/any addicionals als 94,5 hm³/any que ja tenien assignats d'aigües del Xúquer, mentre Albacete i Sagunt, passen a tindre assignacions de 24 i 17'1 hm³/any, respectivament, quan en l'anterior Pla sols eren reserves.

Finalment, aquesta proposta de Pla –igual que el Pla de 1998- no aborda cap mesura per avançar en la solució definitiva i real pels abastiments de la Ribera: la recuperació dels aqüífers contaminants. El Pla sols contempla de manera molt limitada el problema de l'excés de nitrats però no l'actual contaminació per pesticides. La recuperació d'aquests aqüífers i el seu bon estat s'ajorna en el cas de l'aqüífer de la Serra de les Agulles al 2027 i en el de la Plana Sud de València – del qual depèn el gruix dels abastiments de la Ribera- es queda sense data de recuperació, ja que ni es planteja assolir la seua recuperació química per a eixa data

EL TRANSVASAMENT XÚQUER-VINALOPÓ: DE SOBRRANTS A EXCEDENTS

La proposta de Pla obri la porta a possibles noves presses d'aigua al Xúquer, aigües amunt de la pressa actual en l'Assut de la Marquesa (en Cortes de Pallàs o Antella) ja que, a diferència del que estableixen els articles del Pla Hidrològic de 1998, derogats per Sentència del Tribunal Suprem, on es parlava de transferir "sobrrants", l'actual proposta estableix que es transvasaran "excedents" del Xúquer cap el Vinalopó, i que allò que es considere "excedent" serà determinat mitjançant unes normes d'explotació del sistema d'explotació Xúquer que s'elaboraran amb posterioritat a l'aprovació del Pla Hidrològic de la Demarcació, sense els mecanismes de transparència i participació ciutadana que són exigibles en la planificació hidrològica, per la Directiva Marc de l'Aigua, però que no estan contemplats per la legislació estatal en el cas dels processos desenvolupats fora de la tramitació del Pla Hidrològic. Cal recordar que ni els usuaris comuns ni les organitzacions socials, ambientalistes o ciutadanes estan incloses en els òrgans col·legiats de gestió de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (com l'Assemblea d'Usuaris o la Junta de Govern) encarregats d'elaborar dites normes d'explotació.

Els excedents d'un sistema d'explotació depenen de quin siga l'horitzó temporal de referència (pot haver-hi excedents de recursos regulats en un any determinat, però pot no haver-hi si es consideren 3 anys consecutius, per la variabilitat de les aportacions de recursos hídrics) i també de quins siguen els elements de regulació que es consideren (pot ser que en un embassament no hi hagen excedents, però sí si es consideren dos embassaments conjuntament). Per altra banda, els sobrrants s'entenen com els recursos no utilitzables pels usuaris de la conca cedent, és a dir, aquells que es troben aigües avall de l'última pressa del usuaris de la conca cedent i que, per tant, no produeixen afeccions econòmiques o ambientals a la conca cedent. Aquesta última ha estat la lògica que s'ha traslladat a la Comissió Europea per justificar la viabilitat del transvasament Xúquer-Vinalopó i que ha estat assumida per aquesta institució al cofinançar la modificació

C O R T S V A L E N C I A N E S

del projecte, una vegada s'ha comprovat que qualsevol transvasament aigües amunt de la presa actual generaria afeccions negatives sobre els cabals ecològics del Xúquer i els de l'Albufera de València.

La proposta de Pla tampoc no estableix amb claretat que els recursos transvasats al Vinalopó tindran com a destinació la clausura de pous i la substitució de recursos subterranis dels aqüífers en mal estat del Vinalopó dedicats exclusivament a l'agricultura.

Tal i com figura en la proposta de Pla, en situació de normalitat, seria jurídicament possible fer transvasaments d'aigua cap a Alacant des de Cortes de Pallàs o des d'Antella –i més encara amb la recent modificació de la Llei d'Aigües que permet les transferències d'aigua entre usuaris de conques diferents mitjançant contractes de cessió de drets d'ús d'aigua, que sols requereixen l'autorització de la Direcció General de l'Aigua del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient que, a més a més, pot limitar l'assignació de recursos als usuaris de la conca cedent per tal de garantir l'existència dels "excedents" transvasables, sense requeriment d'avaluació ambiental prèvia. Tot això posaria en clar perill tant l'Albufera com el propi Xúquer, a l'igual que els regadius de la Ribera Baixa. A més es contemplen altres 70 hm³/any com a demandes no ateses al Vinalopó amb recursos propis, el que possibilita nous transvasaments –des del Xúquer o altres rius- o incrementar els previstos.

REPARTIMENT D'AIGUA PER DAMUNT DELS RECURSOS EXISTENTS ACTUALS I FUTURS: L'AIGUA DE PAPER I LA CREACIÓ DEL DÈFICIT HÍDRIC.

De nou, com va ocórrer amb el Pla Hidrològic de 1998, en la proposta de Pla sota consulta s'assignen i reserven volums de recursos hídrics molt per damunt a la mitjana dels recursos hídrics existents en els últims 30 anys, desequilibri que

s'agreuja en el futur si considerem les fortes disminucions que es poden esperar en els propers 20 anys com a conseqüència del canvi climàtic. Això porta a un agreujament dels conflictes entre usuaris, usos i territoris per l'aigua, al mateix temps que incrementa les pressions sobre unes masses d'aigua que ja presenten un estat de deteriorament molt accentuat, i que amb les mesures previstes en aquesta proposta de Pla, difícilment revertiran eixa situació de deteriorament.

Aquesta proposta de Pla assigna recursos per damunt dels recursos disponibles – com és el cas de la Manxa Oriental-, no planteja l'adequació dels drets d'ús d'aigua a les disponibilitats de recursos en cada conca hidrogràfica sinó que, al contrari, els manté com a reserves que s'atendran en funció de la disponibilitat futura de recursos, traslladant al capítol de dèficit hídric un volum de 245 hm³/any de drets reconeguts als sistemes d'explotació del Xúquer i Vinalopó, que es pretén atendre amb recursos externs a la Demarcació, a determinar pel Pla Hidrològic Nacional. La creació d'aquest dèficit hídric és la coartada per a la construcció de nous transvasaments des d'altres demarcacions, una aposta que enquistarà encara més els conflictes territorials en torn a l'aigua així com la insostenibilitat que caracteritza l'actual la gestió de l'aigua.

Per totes aquestes raons es presenta la següent:

PROPOSTA DE RESOLUCIÓ:

Les Corts insten al Consell a:

1- Manifestar el seu rebuig al contingut de l'actual esborrany de Pla Hidrològic de Conca de la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer, que no resol els principals problemes del Xúquer i torna a repetir els mateixos errors del Pla de 1998, quan es va repartir més aigua de la que hi havia en la conca del riu. Aquest Pla, en la seua redacció actual no dona compliment a la Directiva Marc de l'Aigua que té

com a principal objectiu l'assoliment del bon estat de les masses d'aigua, rius, aqüífers i zones humides així com evitar tot deteriorament addicional.

2- Exigir a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer que el nou Pla del Xúquer tanque la possibilitat de transvasaments cap el Vinalopó des de qualsevol punt de la conca del Xúquer diferent de la pressa actual situada a l'Assut de la Marquesa, i que garantisca que els recursos transferibles seran exclusivament recursos sobrants, és a dir, recursos no regulats aigües avall de l'última pressa d'aigua dels usuaris de la conca cedent. Aquestes condicions sols s'hi donen al punt de l'actual pressa d'aigües del transvasament a l'Assut de la Marquesa, i és l'únic punt que compta amb els necessari consens del regants històrics de la Ribera i de la societat civil de conca cedent. Aquesta transferència ha de limitar-se a un màxim de 80 hm³/any i dedicar-se exclusivament a la substitució d'extraccions per a regadiu a la conca receptora.

3- Exigir a la CHX que prenga les mesures adients per la recuperació i pervivència del Xúquer, per lo que és imprescindible una disminució important de les extraccions de l'aqüífer de la Manxa Oriental, actualment sobreexplotat, sense que aquestes siguen en ningun cas superiors als recursos disponibles en règim natural (i per tant, inferiors als 238 hm³/any de recàrrega natural d'aquest aqüífer). Aquesta disminució d'extraccions en aquest aqüífer no poden ser compensades amb detraccions addicionals de cabals superficials del Xúquer ja que això suposa un impacte directe sobre el riu, ja afectat per la pèrdua de cabal base derivada de la sobreexplotació d'aquest aqüífer,

4- Exigir a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer que els cabals ecològics mínims del riu i de l'Albufera s'incrementen significativament i que s'establisquen la resta de components del règim ecològic de cabals establerts en la legislació. A més a més, en el cas de l'Albufera de València el Pla Hidrològic haurà de garantir que les aportacions per satisfer els requeriments ambientals seran recursos

naturals que tindran una qualitat adequada –lliures de fòsfor- i que s'evitarà l'arribada al llac de aigües residuals sense depurar així com l'entrada directa d'aigües residuals depurades, inclús encara que compten amb tractament terciari. Per tal de garantir la seua efectivitat com a mesures que contribuïsquen a la millora de l'estat d'aquestes masses d'aigua, i per tant al compliment de la Directiva Marc de l'Aigua i de la Llei d'Aigües, dit règim ecològic de cabals ha de considerar-se una restricció de caràcter general als sistemes d'explotació i implementar-se amb l'entrada en vigor del pla.

5- Exigir a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer que l'assignació d'aigua superficial del Xúquer per als abastiments de la Ribera ha de tindre la mateixa consideració que l'assignació atorgada a Albacete, Sagunt i València i la seua àrea metropolitana, sense estar condicionada a permutes oneroses amb altres usuaris. Aquesta assignació hauria de ser establida en els 22,5 hm³/any que utilitzen actualment els municipis afectats i comptar amb una reserva de fins 9 hm³/any addicionals fins a 31,5 hm³/any, la capacitat de la potabilitzadora en construcció, amb l'objectiu de millorar substancialment la qualitat de les aigües d'abastiment de les poblacions afectades, així com de poder atendre en el futur a noves poblacions que així ho requerisquen, ja que la recuperació dels aqüífers contaminants prendrà previsiblement dècades. Igualment s'ha de considerar la recuperació dels aqüífers contaminats com a una prioritat establint terminis més curts per a la mateixa, amb l'adopció les mesures pertinents.

6- Exigir a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer que les assignacions i reserves establides en el Pla s'ajusten a la disponibilitat real de recursos, una vegada descomptats els cabals ecològics, i no per damunt d'eixes disponibilitats. En aquest sentit el Pla Hidrològic haurà de tindre en compte les previsions de reducció d'aportació hídriques en el futur, motivades pel canvi climàtic.

C O R T S V A L E N C I A N E S

7- Retre compte davant Les Corts del compliment d'aquesta resolució en el termini de dos mesos des de la seua aprovació.

Les Corts, 17 de gener de 2014

Juan I. Ponce Guardiola